

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/46/2021 takto

rozhodol:

- Postupom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/46/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Okresnému súdu Prešov v konaní sp. zn. 13Csp/46/2021 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadost'učinenie **500 eur**, ktoré je Okresný súd Prešov povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Okresný súd Prešov **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a tieto zaplatiť jej právnenmu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

- Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 21. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v civilnom spore, ktorému žiada prikázať konať bez zbytočných prieťahov s tým, že jej bude priznané finančné zadost'učinenie 4 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou zo 6. apríla 2021 proti žalovanému dodávateľovi domáha zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia 3 596 eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, keďže proti nemu vyhrala spor o uloženie povinnosti zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy. Po tom, ako v júli 2021 boli doručené vyjadrenia strán, okresný súd 15. mája 2024 nariadil pojednávanie na 24. máj 2024. Predvolanie na pojednávanie bolo advokátovi sťažovateľky doručené 17. mája 2024. Na pojednávaní 24. mája 2024 okresný súd rozhodol rozsudkom tak, že žalobe v časti o 100 eur vyhovel, vo zvyšku ju zamietol a sťažovateľke priznal náhradu trov konania. Rozsudok bol stranám odoslaný 20. júna 2024. Ešte predtým sťažovateľka sťažnosťou predsedovi okresného súdu 17. apríla 2024 namietala nečinnosť súdu, na čo jej predseda súdu odpovedal 20. mája 2024.

III.

3. Sťažovateľka namieta, že ani po viac ako troch rokoch od podania žaloby nie je v jej skutkovo a právne nezložitej veci rozhodnuté a okresný súd od júna 2021 vo veci nekoná. Priznanie finančného zadost'učinenia odôvodňuje odkazmi na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorých vyvodzuje, že finančné zadost'učinenie za každý začatý rok trvania prieťahov má byť 1 000 eur.

4. Okresný súd uviedol, že hoci dĺžka konania nebola ideálna, vzhľadom na význam sporu pre sťažovateľku nevybočuje z medzí ústavnej udržateľnosti. K tomu uviedol, že v roku 2021 bol postup sťažený protipandemickými opatreniami a v ďalších rokoch nadmernou zaťaženosťou s tým, že uprednostnil veci staršie ako vec sťažovateľky. Podľa okresného súdu dĺžka konania neprekročila judikatúrou ESLP a ústavného súdu tolerovateľnú dobu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia ESLP (Humen proti Poľsku z 15. 10. 1999 a Calvelli a Ciglio proti Taliansku zo 17. 1. 2002) a ústavného súdu (II. ÚS 587/2021).

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

6. Spotrebiteľské spory tvoria prevažnú časť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Vec sťažovateľky preto nemožno hodnotiť ako právne či skutkovo zložitú. Sťažovateľka svojím konaním k dĺžke rozhodovania nijak neprispela. Rozhodujúci bol postup okresného súdu, ktorý prvé pojednávanie nariadil až po troch rokoch od začatia konania, a to až po sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy v konaní. Tomu predchádzala dva roky a deväť mesiacov trvajúca nečinnosť,

keď okresný nevykonal žiadny procesný úkon. To je ústavne neakceptovateľné, a preto postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a obsahovo zhodného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, čo je dôvod vyhovenia ústavnej sťažnosti. Keďže rozsudok ešte nie je právoplatný a okresný súd bude musieť rozhodnúť o výške trov konania, bolo mu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané konať bez zbytočných prietahov.

7. K argumentácii okresného súdu treba uviesť, že protipandemické opatrenia ospravedlňujú jeho polročnú nečinnosť v roku 2021. No počas ďalších dvoch rokov nečinnosti súdu už tieto opatrenia neplatili. Nemožno zohľadniť tvrdenia okresného súdu o jeho nadmernej zaťažnosti. Systémové zlyhania správy súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú štát zodpovednosti za prietahy. Účelom týchto práv nie je pomenovanie príčin prietahov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť o tom, či k týmto prietahom v konaní došlo.

8. Celkom neadresná je argumentácia okresného súdu rozsudkom ESLP Humen proti Poľsku. V tejto veci síce dĺžka konania predstavovala dva roky a skoro jedenásť mesiacov, no pri závere o neporušení čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo zohľadnené, že niektoré prvky konania sa vyznačovali komplexnosťou, keďže bolo potrebné obstarat' dôkazy na vyriešenie toho, či medzi väzbou sťažovateľa a zhoršením jeho zdravotného stavu je príčinná súvislosť, a v súvislosti s výškou jeho nároku bolo potrebné získať súhrnné dôkazy k strate jeho príjmov. Okrem toho bolo zohľadnené, že sťažovateľ sa odmietol zúčastniť vyšetrenia zdravotného stavu. Obdobne v rozsudku ESLP Calvelli a Ciglio proti Taliansku išlo o sťažovateľov, ktorí sa ako civilné strany pripojili k trestnému konaniu, ktorého účastníkmi boli šesť rokov, tri mesiace a desať dní, no pri závere o neporušení čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo zohľadnené, že išlo o skutkovo komplexný prípad.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na nie zjavne neprimeranú celkovú dĺžku konania, no dlhotrvajúcu nedôvodnú nečinnosť súdu v konaní vo veci, ktorá pre sťažovateľku nemá osobitný význam, bolo sťažovateľke priznané finančné zadosťučinenie 500 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené. Osobitne bolo zohľadnené, že právna neistota sťažovateľky bola čiastočne odstránená, keď okresný súd o jej žalobe už medzičasom rozhodol a sťažovateľka ústavnú sťažnosť podala v čase, keď už musela vedieť o tom, že okresný súd vo veci po jej predchádzajúcej sťažnosti predsedovi súdu nariadil pojednávanie.

V.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti – 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16

ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje sumu 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2024

Robert Šorl
predseda senátu